

USTAWA
z dnia 16 grudnia 1994 r.

o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw

Art. 1.

Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych, zwana dalej "Komisją Trójstronną", jest upoważniona do uzgadniania i ustalania wskaźników przyrostu wynagrodzeń zaliczanych w ciężar kosztów u przedsiębiorców zatrudniających powyżej 50 osób.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) przedsiębiorcy - podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność gospodarczą, w tym również jednostki organizacyjne działające na podstawie prawa bankowego, prawa o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych oraz na podstawie przepisów o działalności ubezpieczeniowej, a także samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, zatrudniające powyżej 50 osób,
- 2) wynagrodzenie - wydatki pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze, wypłacone pracownikom z tytułu zatrudnienia u przedsiębiorcy, obliczone według zasad statystyki zatrudnienia i wynagrodzeń określonych przez Główny Urząd Statystyczny jako wynagrodzenia bez wypłat z zysku,
- 3) przeciętne miesięczne wynagrodzenie - iloraz wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2, i przeciętnego miesięcznego zatrudnienia ustalonego zgodnie z obowiązującą metodologią Głównego Urzędu Statystycznego oraz liczby miesięcy za okres sprawozdawczy,
- 4) wskaźnik inflacji - roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych prognozowany przy opracowywaniu projektu ustawy budżetowej na następny rok.

Art. 3.

[1. Rada Ministrów, w terminie do dnia 20 lipca każdego roku, przedstawia Komisji Trójstronnej informację o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok następny.]

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 221, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 162, poz. 1112, z 2001 r. Nr 5, poz. 45, Nr 100, poz. 1080, z 2003 r. Nr 6, poz. 63, z 2004 r. Nr 26, poz. 226. Nr 240, poz. 2407.

nowe brzmienie ust. 1 oraz zmiany w ust. 2 i 3 w art. 3 wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia powołania pierwszego składu Komisji (Dz.U. 2001 r. Nr 100, poz. 1080)

- <1. Rada Ministrów, w terminie do 15 czerwca każdego roku, przedstawia Komisji Trójstronnej informację o prognozowanych wielkościach makroekonomicznych stanowiących podstawę do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok następny oraz proponowany na następny rok maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.>**
2. Wielkości makroekonomiczne, o których mowa w ust. 1, obejmują przewidywane na rok następny: wzrost realny produktu krajowego brutto, wielkość wskaźnika inflacji *[oraz proponowany maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.]*
 3. Po otrzymaniu informacji, o której mowa w ust. 1, Komisja Trójstronna, w terminie do dnia *[31 sierpnia każdego roku, ustala]* **<10 września każdego roku, ustala, w drodze uchwały,>** maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia oraz orientacyjne wskaźniki przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kolejnych kwartałach roku w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z roku poprzedniego.
 - 3a. Terminy, o których mowa w ust. 1 i 3, Komisja Trójstronna zmienia na wniosek przedstawiciela Rady Ministrów w jej składzie, odpowiednio do zmiany terminu dokonanej na podstawie art. 3 ust. 13 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz.U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.¹⁾).
 4. Przewodniczący Komisji Trójstronnej przedstawia niezwłocznie Radzie Ministrów do wiadomości ustalone wskaźniki przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o których mowa w ust. 3. Wskaźniki te podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski, w terminie do dnia 1 grudnia każdego roku, w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów.
 5. Jeżeli Komisja Trójstronna nie ustali wskaźników, o których mowa w ust. 3, Rada Ministrów ustala te wskaźniki, w drodze rozporządzenia, w terminie do dnia 1 grudnia każdego roku.
 - 5a. Wskaźniki, ustalone w trybie określonym w ust. 3 i ust. 5, mogą zostać zmienione w przypadku, gdy w roku, którego dotyczą, przewidywane wykonanie: realnego wzrostu produktu krajowego brutto lub wielkości wskaźnika inflacji będzie różne od ich prognozy, przedstawionej w informacji, o której mowa w ust. 1, w stopniu uzasadniającym taką zmianę.
 - 5b. Zmiana, o której mowa w ust. 5a, podlega ogłoszeniu w terminie 14 dni od dnia jej przyjęcia. Jeżeli zmiana wskaźników została ustalona przez Komisję Trójstronną, to Przewodniczący Komisji Trójstronnej przedstawia niezwłocznie Radzie Ministrów, do wiadomości, ich wysokość.
 6. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie za rok poprzedni, obliczone zgodnie z przepisem art. 2 pkt 3, stanowi wielkość bazową do ustalania przyrostu wynagrodzeń na rok następny.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

Art. 4.

1. U przedsiębiorcy przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w danym roku ustalają, w drodze porozumienia, strony uprawnione do zawarcia zakładowego układu zbiorowego pracy. Porozumienie to powinno uwzględniać sytuację i możliwości finansowe przedsiębiorcy oraz wskaźniki ustalone zgodnie z art. 3 ust. 3 lub 5, a także z art. 4a.
2. Porozumienie, o którym mowa w ust. 1, powinno być zawarte w terminie do końca lutego każdego roku.
3. U przedsiębiorców, u których porozumienie, o którym mowa w ust. 1, nie zostało zawarte, przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ustala, w terminie do dnia 10 marca każdego roku, pracodawca, w drodze zarządzenia.
- 3a. Ustalenie przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, dokonane zgodnie z przepisem ust. 1 lub ust. 3, może ulec zmianie, jeżeli uzasadnia to zmiana sytuacji i możliwości finansowych przedsiębiorcy.
4. Przepisy ust. 1-3a nie naruszają odrębnych przepisów w sprawie zasad ustalania warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą.
5. U przedsiębiorców, utworzonych w wyniku przekształcenia lub podziału przedsiębiorcy, wskaźniki, o których mowa w art. 3, odnoszą się do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z przedsiębiorcy przed przekształceniem lub podziałem.
6. U przedsiębiorców realizujących postępowanie oddłużeniowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz. Nr 162, poz. 1112) przyrost przeciętnych wynagrodzeń w roku 1998 bezwarunkowo nie może przekroczyć wskaźnika wzrostu ustalonego przez Radę Ministrów.
7. W latach 1999-2002 przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia nie może przekroczyć średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych, założonego na dany rok w projekcie ustawy budżetowej. Wyższy wzrost wynagrodzeń dopuszcza się wyłącznie w przypadku poprawy wyniku finansowego netto przedsiębiorstwa górniczego, skorygowanego o skutki postępowania oddłużeniowego, maksymalnie do wysokości połowy wskaźnika poprawy wyniku finansowego netto, jednakże nie więcej niż wskaźnik wzrostu ustalony na dany rok przez Komisję Trójstronną.

Art. 4a.

1. Pracownikom samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej przysługuje od dnia 1 stycznia 2001 r. przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie niższy niż 203 zł miesięcznie, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy łącznie ze skutkami wzrostu wszystkich składników wynagrodzenia, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracownika, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy łącznie ze skutkami wzrostu wszystkich składników wynagrodzenia, w roku 2002 nie może być niższy niż kwota ustalona według następującego wzoru:

$$P\dot{ł} = \frac{Pp - \text{-----}}{Wsk} \times 1,14$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

$P\dot{ł}$ - przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracownika,

Pp - prognozowane na dany rok w ustawie budżetowej przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej,

Wsk - średnioroczny procentowy wskaźnik przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej prognozowany na dany rok w ustawie budżetowej. **art. 4b uchylony**

Art. 4c.

W przypadku gdy rok obrotowy nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym, do ustalenia przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1 i 3, przyjmuje się maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszony na dany rok kalendarzowy, w którym rozpoczyna się rok obrotowy.

Art. 5.

1. Komisja Trójstronna dokonuje kwartalnej oceny kształtowania się przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców. Wnioski wynikające z tej oceny Komisja Trójstronna przedstawia Radzie Ministrów.
2. Oceny, o której mowa w ust. 1, Komisja Trójstronna dokonuje na podstawie informacji Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Informacja ta obejmuje w szczególności dane o wysokości przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia u przedsiębiorców w podziale na sektory, sekcje i działy. Komisja Trójstronna może wystąpić do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego o dodatkowe informacje.
3. Prezes Głównego Urzędu Statystycznego, w terminie do 60 dni po upływie kwartału, przedstawia informację, o której mowa w ust. 2.

Art. 6.

Na podstawie przeprowadzonych ocen i uzyskanych informacji, o których mowa w art. 5, Komisja Trójstronna może:

- 1) zwrócić się do właścicieli i organów założycielskich przedsiębiorców z wnioskiem o udzielenie wyjaśnień w określonym terminie,
- 2) wystąpić do pracodawców i organizacji związkowych o zdyscyplinowanie polityki płacowej,
- 3) wystąpić do właściciela lub organu założycielskiego o przeprowadzenie kontroli gospodarki finansowej przedsiębiorcy.

Art. 7.

1. Maksymalny roczny wskaźnik przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na rok 1995 oraz orientacyjne wskaźniki przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kolejnych kwartałach Komisja Trójstronna uzgodni, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie ustawy, na podstawie informacji przewidzianej w art. 3 ust. 1 i 2, przedstawionej przez Radę Ministrów w terminie 15 dni od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Ogłoszenie wskaźników, o których mowa w ust. 1, nastąpi w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie ustawy, w trybie określonym w art. 3 ust. 4.
3. Jeżeli Komisja Trójstronna nie ustali wskaźników, o których mowa w ust. 1, Rada Ministrów ustali te wskaźniki, w drodze rozporządzenia, w terminie 45 dni od dnia wejścia w życie ustawy.
4. U przedsiębiorców przyrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia na rok 1995 ustala się na zasadach określonych w art. 4, w terminie 90 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 8.

W ustawie z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz.U. z 1991 r. Nr 18, poz. 80, Nr 75, poz. 329, Nr 101, poz. 444 i Nr 107, poz. 464, z 1993 r. Nr 18, poz. 82 i Nr 60, poz. 280 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 3, Nr 80, poz. 368 i Nr 113, poz. 547) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 37:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"1. Rada pracownicza może odwołać dyrektora przedsiębiorstwa za zgodą organu założycielskiego. Organ założycielski przedstawia stanowisko w terminie jednego miesiąca od dnia wystąpienia rady pracowniczej w tej sprawie.

2. Odwołanie dyrektora bez zgody organu założycielskiego jest nieważne."

b) skreśla się ust. 3;

2) w art. 37a:

a) w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) przedsiębiorstwo państwowe przekroczyło wskaźniki przyrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, ustalone przez Komisję Trójstronną do Spraw Społeczno-Gospodarczych lub Radę Ministrów, w trybie określonym w ustawie z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń w podmiotach gospodarczych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 1, poz. 2), co spowodowało pogorszenie sytuacji finansowej przedsiębiorstwa."

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

"3. Odwołanie dokonane z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 4, pociąga za sobą skutki, jakie przepisy prawa wiążą z rozwiąza-

niem umowy o pracę przez zakład pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika.";

3) w art. 43 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

"6. W wypadku, o którym mowa w art. 37a ust. 1 pkt 4, organ założycielski może osoby wymienione w ust. 1 pozbawić prowizji lub zmniejszyć im prowizję od zysku przedsiębiorstwa.";

4) w art. 45c w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) zachodzi wypadek, o którym mowa w art. 37a ust. 1 pkt 4.";

5) w art. 65:

a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

"1a. Z przyczyn określonych w art. 37a ust. 1 pkt 4 organ założycielski może wszcząć postępowanie naprawcze, ustanawiając nad przedsiębiorstwem zarząd komisaryczny.

1b. Od decyzji organu założycielskiego, o których mowa w ust. 1 i 1a, nie przysługuje sprzeciw."

Art. 9.

W ustawie z dnia 29 września 1994 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 113, poz. 547) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Zmiany w regulaminie, o którym mowa w ust. 1, wprowadza pracodawca w uzgodnieniu z zakładową organizacją związkową, a w przypadku braku takiej organizacji zmiany te wprowadza pracodawca. Przepis art. 241¹³ §2 Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio.";

2) dodaje się art. 12a w brzmieniu:

"Art. 12a. 1. Do postępowania w sprawie rejestracji układu zbiorowego pracy zgłoszonego do rejestracji przed dniem 26 listopada 1994 r., a nie zarejestrowanego do tego dnia, stosuje się przepisy obowiązujące przed tym dniem.

2. Nie podlega zarejestrowaniu i nie nabiera mocy obowiązującej układ zbiorowy pracy zawarty przed dniem 26 listopada 1994 r., a nie zgłoszony przed tym dniem do rejestracji."

Art. 10.

Postępowanie w sprawie odwołania dyrektora przedsiębiorstwa państwowego, wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, toczy się na dotychczasowych zasadach.

Art. 11.

Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.